

Griekenland voor de verkiezingen.

De verkiezingen zijn enkel het voorgerecht, de beweging uitbouwen zal cruciaal worden!

Tijdens het Griekse verkiezingsweekend was LSP-woordvoerder BART VANDERSTEENE in Athene. Hij bracht op zaterdag 24 januari volgend verslag uit.

De verkiezingscampagne in Griekenland zit erop. Sinds vrijdagavond middernacht mag er geen campagne meer worden gevoerd op straat. Op café, in de huiskamers en op televisie gaat het politieke debat volop verder. Morgen zullen de ogen van de hele wereld op Athene gericht zijn. De uitkomst van deze verkiezingen kunnen potentieel een nieuwe periode inluiden op het Europese continent. Voor het eerst sinds de start van de crisis kan er een partij aan de macht komen die uitdrukking geeft aan de verzuchtingen van de gewone bevolking, een partij waar de elite op dit moment nog geen volledige controle over uitoefent, ook al probeert ze hard. En dat maakt hen nerveus, niet enkel in Griekenland. De inspiratie die deze overwinning kan bieden voor werkenden en jongeren over de hele wereld zorgt voor koppijn bij de globale kapitalistische elite.

Op de slotmeeting van Syriza donderdagavond waren er minstens 25.000 aanwezigen om te luisteren naar de toespraken van Alexander Tsipras (Syriza) en Pablo Iglesias (Podemos). Met een knipoog naar Leonard Cohen werd de meeting afgesloten: 'First we take Athens and then we take Madrid'. Voor het einde van het jaar komen er parlementsverkiezingen in Spanje waar de nieuwe links partij Podemos in de peilingen voorop ligt. Een overwinning voor Syriza zal een enorme duw in de rug betekenen voor het vertrouwen in Spanje, het zou aangeven dat terugvechten tegen de besparingspolitiek succesvol kan zijn.

De menselijke tragedie van de crisis in Griekenland is moeilijk in woorden of cijfers uit te drukken. Het land werd in het neoliberale model gekatapulteerd en zou dankzij de EU de kloof met West-Europa dichten. Op voorwaarde dat de recepten van die EU, het IMF en andere instellingen zouden worden gevolgd. De vennootschapsbelasting moest worden gehalveerd om investerin-

gen aan te trekken. Openbare diensten werden geprivatiseerd om ze "efficiënter" te maken en het bracht tegelijk geld op voor de overheid. Banken, binnenlandse en buitenlandse, kregen vrij spel en overtuigden de Griekse bevolking om riskante leningen aan te gaan, gebaseerd op de fantasieverhalen over een welvarende toekomst dankzij het neoliberale model van de EU. Ook de sociaal-democratische PASOK, tot enkele jaren geleden bestempeld als de 'meest linkse' in Europa, stapte mee in het verhaal en gooide haar kritiek op de vrijemarkteconomie volledig overboord.

Vandaag zitten 33% van de Grieken zonder gezondheidszorg, zijn er scholen zonder lesmateriaal, ziekenhuizen zonder medicatie, daalden de pensioenen met gemiddeld 45%, leeft 32% onder de armoedegrens en zijn 1,3 miljoen Grieken werkloos. Volgens schattingen heeft de rijkste 0,1% de afgelopen jaren al 600 miljard dollar of bijna het dubbele van de staatsschuld geparkeerd op Zwitserse en andere bankrekeningen, want zij gingen dankzij hun politieke vrienden vrijuit. Meer nog, ze konden zelfs in de crisisjaren verder gaan met het opstapelen van rijkdom.

Genoeg is genoeg. De meerderheid van de Grieken heeft de buik vol van de ellende, maar ook van de mooipraters van de klassieke partijen. De ooit machtige PASOK haalde in 2009 nog 45% van de stemmen. Het is niet zeker of ze morgen 5% haalt. Dit lot wacht ook andere klassieke partijen in Europa die hun origine en belofte om de werkende klasse te vertegenwoordigen zo overduidelijk verraden.

Gesofisticeerde anti-Syriza campagne

Op zondag 25 januari blijven de kiesbureaus open tot 19u lokale tijd, waarna de eerste exitpolls volgen. De belangrijkste trend

zal dan reeds duidelijk zijn. Wint Syriza afgemeten de verkiezingen? Is een absolute meerderheid voor Syriza mogelijk? Maar belangrijke details zullen pas 's nachts of maandagochtend duidelijk worden. Welke partijen halen de kiesdrempel van 3% bijvoorbeeld, wat een belangrijke rol zal spelen in de exacte zetelverdeling. In de meeste peilingen haalt Syriza het ruim van Nea Demokratia, de partij van de huidige premier Samaras.

Het zou op details kunnen aankomen en ook dan kan het spel vuil gespeeld worden. Maar liefst 300.000 Grieken, hoofdzakelijk jongeren, verlieten de afgelopen vijf jaar het land om hun leven ergens anders op te bouwen. Zij hebben geen stemrecht, tenzij ze dit weekend naar Griekenland komen, nogal een dure onderneming om je recht om te stemmen uit te oefenen. De regering zou een 10.000-tal vluchten hebben geboekt voor beleidsgetrouwe Grieken uit de economische en politieke Europese centra van Londen, Brussel en Frankfurt.

Ongeveer 100.000 jongeren die recent de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt, kunnen niet gaan stemmen omdat de overheid er niet in slaagde hen te registreren. Dit is geen toeval, de regeringspartijen weten goed dat een meerderheid van de jongeren, zowel diegenen in Griekenland als diegenen die het land verlieten, voor Syriza zou stemmen uit protest tegen de politieke elite die de toekomst van de jongeren ontnemt. Ook in de telbureaus zal morgen een strijd worden gevoerd. De regeringspartijen proberen alle kunstgrepen uit de kast te halen om Syriza-stemmen ongeldig te laten verklaren, ze zetten zoveel mogelijk van hun sympathisanten in als tellers.

In de campagne werden moeite noch leugens gespaard om een te grote Syriza-overwinning te vermijden. De kerk, de grote media (in handen van de economische elite), bekende Grieken, iedereen werd opgetrommeld om op hun manier angst te zaaien voor Syriza. Maar de angstcampagne pakt minder en minder. De autoriteit van instellingen die zich verbinden met de besparingspolitiek is fundamenteel aangetast.

De campagne tegen Syriza wordt niet enkel van buiten de partij gevoerd. Ook van binnenuit is er een poging om de radicale kantjes van de partij weg te krijgen. Heel wat PASOK-tenoren verlieten het zinkende schip en liepen over naar Syriza. Sommigen deden dit uit eerlijke verontwaardiging met de koers van hun voormalige partij, anderen met een agenda om hun politieke carrière verder te zetten en tegelijkertijd Syriza naar het politieke centrum te duwen. Na de verkiezingen zal deze kwestie zich concreter stellen dan voorheen. Zal Syriza een partij zijn die als instrument kan dienen om de belangen van de 99% door te drukken of wordt ze meer en meer naar voor de Griekse en Europese elite veilige wateren gedreven?

Wiens schuld?

De centrale vraag in de onderhandelingen met de EU en het IMF is of de Griekse staatsschuld volledig moet worden terugbetaald of niet. Van die staatsschuld, die nu ongeveer 320 miljard euro bedraagt, is 227 miljard afkomstig van het reddingsprogramma van de trojka. Slechts 5 tot 10% van dat bedrag is naar de reële begroting van de afgeslankte Griekse staat gegaan. De rest werd gebruikt voor de redding van de banken en het betalen van interest op de schulden die de overheid heeft gemaakt om de banken te redden. Meer dan terecht weigeren veel Grieken dit als hun

schuld te beschouwen, zeker wanneer verhaal na verhaal opduikt hoe de echte verantwoordelijken gingen lopen met het geld en zorgeloos verder gaan met hun plunderingen.

Tijdens de eerste jaren van de crisis werd er massaal betoogd, werd er tientallen keren gestaakt. Helaas was het enige resultaat een lichte vertraging in het tempo van de verschrikkelijke besparingsprogramma's. De afgelopen jaren organiseerde de bevolking zich meer en meer in spontane solidariteitsinitiatieven die het falen van de overheid probeerden te compenseren. Er ontstonden medische centra waar dokters, verpleegkundigen en veel gewone Grieken gratis werken met materiaal en medicijnen die werden gedoneerd door de Griekse bevolking en door internationale solidariteitscampagnes. Een derde van de Griekse bevolking heeft geen ziekteverzekering, voor hen is dit de enige toegang tot medische dienstverlening. In totaal bestaan er in Griekenland zo'n 400 centra waar voedsel wordt bedeed, wordt gekookt of waar medische zorgen worden aangeboden.

Een Syriza-regering zou een belangrijke ruimte kunnen creëren voor deze initiatieven en voor de georganiseerde arbeidersbeweging om een nieuwe adem en perspectief te vinden in hun strijd. Een overwinning van Syriza kan de krachtsverhoudingen voor het eerst sinds jaren in het voordeel van de beweging wijzigen. Maar zowel in Griekenland als in de rest van Europa zal de strijd moeten worden verder gezet.